

Rajamies EINO KYYTÖNEN:

Korpiselkä.

Miltä uudella rajalla näytti vuosi sitten.

Silloin oli kevät, kun saavuimme tänne uudelle rajalle. Niinkuin muuttolinnut vieraista maista saavuimme mekin maamme itäiseltä rajalta. Mutta matka, jonka teimme tänne, kesti kauan. Välillä taisteltiin verisiä taisteluja, heitettiin arpaa elämästä ja kuolemasta, vapaudesta ja orjuudesta. Viimein kuitenkin sota loppui. Rajat suunniteltiin ja me jouduimme taas entiseen tehtäväämme, vartioimaan rajaa.

Kun saavuimme meille määrätylle raja-alueelle Korpiselälle, ei vielä ollut montakaan asukasta palannut talviselta evakkomatkaltaan. Rajat olivat vielä epäselvät, joten ei senkään takia voinut vielä siviiliasutusta lopullisesti järjestää. Mekään emme päässeet vielä aivan rajalle, vaan oli pysyttävä n.k. demarkatiolinjan ulkopuolella. Mutta kesän saapuessa saimme käskyn muuttaa nykyiseen paikkaamme, K n vartioon. Aikaisemmin, ennen muuttoa, kävivät vartiopäällikkö ja muudan rajamies tarkastamassa vartiotamme. He eivät tuoneet mitään ilahduttavia tietoja siitä, ja muuttaessamme sinne totesimme heidän olleen oikeassa.

Venäläiset olivat mekastaneet talossa ja tehneet kauheata hävitystä. Hella oli särjetty, samoin keskuslämmityslaitteet, jollaiset myöskin oli talossa ollut, ikkunat olivat säpäleinä ja yleensä melkein kaikki, mitä oli irti saatu, oli hujan hajan tuvan lattialla tai pihamaalla, jossa kasvoi korkeata heinää. Heinikon seassa oli törkyä jos minkälaista: Rikkinäisiä rekiä, sänkyjä, kaappeja ja iso tyhjen viinapullojen kasa. Moni mies näytti viettäneen niiden ääressä iloista iltaa.

Sisään astuessamme lehahti vastaan ummehnut, henkeäsalpaava väkevä lemmi. Katselimme ensin aivan neuvottomina ympärillemme tietämättä, mistä ensin aloittaa siivoamisen. Kaikenlaista saastaa oli lattialla melkein metrin paksuudelta. Paksuja homehtuneita limppuja oli suuri pino eräässä tuvan nurkkakaapissa, ja mädäntyneitä sipuleja oli pitkin lattiaa. Vesijohto oli auki, joten vesisäiliö oli vuotanut aivan tyhjäksi tuvan lattialle ja siitä alas permannon alla olevaan kellariin. Teimme tulen uuniin ja avasimme ikkunat saadaksemme ilman vaihtumaan. Vähitellen saimme huoneet siihen kuntoon, että voimme viettää niissä ensimmäisen yön.

Haju oli siksi pistävää edelleenkin, että saimme ihmetellä, mistä se oikein lähti. (Ryssän haju jo kansa jälleen isiltä perittyihin peltoihin siemenen.

oli saatu pois). Aukaisimme lattian alla olevan kellarin luukun, mutta se oli läjähtää avaajan käsistä takaisin paikalleen, niin kammottava haju sieltä lehahti nenään. Ilman kaasunaamaria se kuitenkin tutkittiin, mutta kyllä siinä sisua tarvittiin. Kellari oli aika syvä ja pimeä. Sähkölamppua apuna käyttäen aloimme tutkia sen sisältöä. Kun astuimme portaita kuopan pohjalle, väjosivat jalkamme melkein polvia myöten vetelään, tahmeaan massaan. Tarkemmin tutkittuamme havaitsimme sen muodostuneen mädäntyneistä perunoista. Tunkeuduimme peremmälle, koettaen kuitenkin hajun tähden hengitystämme pidätellä. Sähkölamppun valokiila leikkasi pimeään kellarin seiniä ja pysähtyi — kissa vainajaan, joka oli heitetty sinne luukusta muun roskan kera. Siitä siis lähti tuo henkeäsalpaava kammottava haju! Peräydyimme pois kellarista nopeasti, sillä keuhkoistamme alkoi ilma loppua. Koko päivän puhdistimme miessakilla tuota kellaria ja saimme mekin sen puhtaaksi. Kului useita päiviä, ennenkuin saimme pihan ja koko ympäristön näyttämään siltä, että siellä asui ihmisiä.

Kun saimme vartion hieman kuntoon, joudimme katselemaan vartion aidan ulkopuolellekin. Kaunis järvi liplatteli aivan saunan takana, kutsuen vilpissaan veteensä. Valkoinen hiekkaranta sai kylpijöitä, jotka todella sitä nautintoa tarvitsivat talven rasitusten jälkeen. Iloinen nauru ja leikinlasku kaikui taas niin kauan asumattomana olleesta talosta.

Rajaa parhaillaan aukaistiin meidänkin lohkolamme. Kauniina iltana, jolloin ääni hyvin kanto, kuului venäläisten mekastusta niiden pulikoidessa järvässä. Laulua ja soittoa kuului myöskin, samoin hoilotusta, joka rikko i suloisen yön rauhaa.

Eräänä päivänä saimme veneenkin kuntoon, ja pääsimme sitten liikuskelemaan pitkin järveä. Myöhemmin tuli rajan toiselta puolelta useita Värtsilän uittoyhtiön veneitä tuulen kuljettamina.

Elokuu oli jo lopullaan. Siviilitkin alkoivat vähitellen palata koteihinsa. Ensimmäiset asukkaat tulivat kyllä jo keväällä maahansa perunoita laittamaan. Aluksi he tuntuivat oudoksuvan rajaa, joka ennen sotaa oli monien peninkulmien päästä kiertänyt pitäjän, mutta nyt armotta silpoi sitä. Rajaan on kuitenkin jo totuttu, samoin sen vartioihin, ja tulevaisuuteen luottaen kylvää näidenkin rajakyltien